

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО–ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ

На правах рукопису

Федорова Вікторія Олександрівна

УДК 656.078

**СИСТЕМНЕ ДООПРАЦЮВАННЯ СТРАТЕГІЇ
АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА**

Спеціальність 08.00.04 – економіка і управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

дисертація на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Науковий керівник:
Шинкаренко Володимир
Григорович,
доктор економічних наук,
професор

Харків – 2010

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СИСТЕМНОГО ДООПРАЦЮВАННЯ СТРАТЕГІЇ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1. Сутність системного доопрацювання стратегії підприємства.....	9
1.2. Місце системного доопрацювання в процесі обґрунтування стратегічних альтернатив і вибору стратегії підприємства.....	19
1.3. Процес системного доопрацювання стратегії АТП.....	28
Висновки до розділу 1.....	44
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМНОГО ДООПРАЦЮВАННЯ СТРАТЕГІЇ АТП.....	46
2.1. Визначення меж стадій життєвого циклу окремих видів бізнесу АТП.....	46
2.2. Оцінка стратегічної гнучкості АТП.....	57
2.3. Оцінка синергізму набору окремих видів бізнесу АТП.....	78
2.4. Комплексна оцінка набору окремих видів бізнесу АТП.....	101
Висновки до розділу 2.....	109
РОЗДІЛ 3 ФОРМУВАННЯ НАБОРУ ОКРЕМИХ ВИДІВ БІЗНЕСУ АТП	110
3.1. Формування альтернативних наборів окремих видів бізнесу АТП.....	110
3.2. Вибір набору окремих видів бізнесу АТП.....	131
Висновки до розділу 3.....	140
ВИСНОВКИ.....	142
ДОДАТКИ.....	144
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	179

ВСТУП

Актуальність теми. Ринкові умови господарювання і функціонування підприємств автомобільного транспорту (АТП) потребують формування стратегії їх розвитку. Найбільш ефективним підходом до її побудови в сучасних умовах є використання моделі подвійної ефективності: ефективності стратегій окремих видів бізнесу та ефективності стратегії підприємства в цілому. У зв'язку з цим особливу важливість набуває здійснення системного доопрацювання – етапу розробки стратегії підприємства, на якому формується набір окремих видів бізнесу з урахуванням його системних властивостей і ресурсних обмежень, що забезпечує побудову стратегії відповідно до даної моделі.

Рішенню окремих аспектів проблеми розробки стратегії підприємства присвячені роботи вітчизняних і зарубіжних вчених: Ансоффа І., Афанасьєва М.В., Градова О.П., Мартиненка М.М., Мізюка Б.М., Омеляновича О.Р., Попова С.О., Селезньової Г.О., Ситницького М.В., Тищенка О.М., Томпсона А.А. і Стрікленда А.Дж. та інших. Безпосередньо на транспорті вирішенню цієї проблеми присвячені роботи Дейнеки О.Г., Диканя В.Л., Позднякової Л.А., Шинкаренка В.Г.

Незважаючи на наявність істотних результатів в рішенні проблеми розробки стратегії підприємства, ряд завдань з її системного доопрацювання залишаються нерозв'язаними. Так, відсутнє чітко сформульоване визначення поняття «системне доопрацювання стратегії підприємства»; не уточнено місце даного процесу при обґрунтуванні стратегічних альтернатив і виборі стратегії підприємства; реалізація окремих етапів системного доопрацювання стратегії розглядається без їх систематизації в єдиний процес; методичні рекомендації з реалізації окремих етапів даного процесу вимагають вдосконалення в напрямі їх адаптації до специфічних умов функціонування АТП. У зв'язку з цим потребують удосконалення теоретичні основи і

методичні рекомендації із системного доопрацювання стратегії автотранспортного підприємства.

Практичне значення перерахованих завдань і недостатня кількість теоретичних і методичних розробок з їх вирішення зумовили вибір теми дисертації, визначили її мету і завдання.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема дисертаційного дослідження відповідає тематиці науково–дослідницьких робіт кафедри менеджменту Харківського національного автомобільно–дорожнього університету (ХНАДУ). Зокрема, результати дисертації було використано в темі «Соціально–економічні проблеми функціонування і розвитку підприємств автомобільного транспорту в умовах ринку» в розділі «Оцінка якості менеджменту організацій автомобільного транспорту» (2007–2008 рр., номер державної реєстрації 0108U000987), де автором запропоновано методичні основи визначення меж стадій життєвого циклу окремих видів бізнесу АТП.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є поглиблення теоретичних основ і розробка методичних рекомендацій із системного доопрацювання стратегії АТП.

Для досягнення поставленої мети необхідно було вирішити такі **завдання:**

- уточнити поняття «системне доопрацювання стратегії підприємства» і визначити місце системного доопрацювання при обґрунтуванні стратегічних альтернатив і вибору стратегії підприємства;
- удосконалити процес системного доопрацювання стратегії АТП;
- розробити методичні основи визначення меж стадій життєвого циклу окремих видів бізнесу АТП;
- вдосконалити методичний похід до оцінки стратегічної гнучкості АТП, що забезпечується набором окремих видів бізнесу;
- розробити метод оцінки синергізму набору окремих видів бізнесу АТП;

– побудувати модель реалізації процесу системного доопрацювання стратегії АТП.

Об'єкт дослідження – процес розробки стратегії автотранспортного підприємства.

Предмет дослідження – теоретичні і методичні основи системного доопрацювання стратегії АТП.

Методи дослідження. Теоретичною основою дослідження є роботи зарубіжних і вітчизняних вчених у сфері стратегічного управління і маркетингу. В роботі застосовувалися загальнонаукові методи: *теоретичного узагальнення та абстрагування* – для визначення сутності системного доопрацювання стратегії підприємства; *системного аналізу і процесного підходу* – для обґрунтування змісту і послідовності етапів процесу системного доопрацювання стратегії АТП; *логічного аналізу і системного підходу* – для обґрунтування системи показників стратегічної гнучкості АТП; *формалізації* – при складанні розрахункової формули для оцінки синергізму набору окремих видів бізнесу. Серед спеціальних методів використовувалися наступні: *структурного аналізу IDEF0* – для визначення складу та структури процесу обґрунтування стратегічних альтернатив і вибору стратегії підприємства з метою уточнення місця системного доопрацювання в даному процесі; *групування* – для визначення меж стадій життєвого циклу окремих видів бізнесу; *нечітких множин* – для оцінки рівня стратегічної гнучкості АТП, а також синергізму набору окремих видів бізнесу; *аналізу ієрархій* – для визначення значущості наявності синергізму окремих видів бізнесу за процесами формування витрат АТП; *сценарного підходу* – для моделювання процесу системного доопрацювання стратегії АТП; *імітаційного моделювання* – для вибору набору окремих видів бізнесу, збалансованого за стадіями життєвого циклу, що забезпечує необхідний рівень стратегічної гнучкості і синергізму.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні документи, офіційні статистичні матеріали, звітні дані автотранспортних підприємств.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в поглибленні теоретичних основ і розробці методичних рекомендацій із системного доопрацювання стратегії АТП, а саме:

вперше:

- розроблено динамічну модель формування альтернативних наборів окремих видів бізнесу на основі використання сценарного підходу;

одержало подальший розвиток:

- поняття «системне доопрацювання стратегії підприємства», до змісту якого, на відміну від існуючих, включено критерії збалансованості набору окремих видів бізнесу, і визначення місця системного доопрацювання при обґрунтуванні стратегії підприємства на основі використання методології структурного аналізу IDEF0;

вдосконалено:

- процес системного доопрацювання стратегії АТП, відповідно до якого, на відміну від існуючого, ресурси розподіляються між окремими видами бізнесу не тільки з позицій збалансованості їх набору за стадіями життєвого циклу, а й забезпечення необхідного рівня стратегічної гнучкості, синергізму та наявності у підприємства можливостей залучення додаткових ресурсів;

- методичні основи визначення меж стадій життєвого циклу окремих видів бізнесу АТП, відмінність яких полягає у послідовному виділенні однорідних груп, в яких обсяг перевезень розподіляється відповідно до нормального закону розподілу;

- методичний підхід до оцінки стратегічної гнучкості АТП за допомогою узагальнюючого показника, розрахованого методом теорії нечітких множин на підставі розроблених частинних показників;

– метод оцінки синергізму на АТП, новизна якого полягає в його оцінюванні за трьома рівнями: узагальненому (набір видів діяльності); укрупненому (окремі види бізнесу); деталізованому (процеси формування витрат АТП).

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що їх реалізація дозволить автотранспортним підприємствам здійснити вибір набору окремих видів бізнесу, що забезпечує досягнення поставлених цілей при заданому ресурсному забезпеченні.

Методичний підхід до визначення меж стадій життєвого циклу окремих видів бізнесу впроваджений в діяльність ВАТ «АТП–16363» (акт № 1672/к від 28.10.2009 р.), динамічна модель формування альтернативних наборів окремих видів бізнесу – у ВАТ «Хлібний автопарк» (акт № 751/5 від 20.10.2009 р.).

Окремі положення дисертаційного дослідження використовуються в навчальному процесі Харківського національного автомобільно–дорожнього університету (довідка № 3979/48 від 9.11.2009 р.) при викладанні дисциплін «Стратегічний менеджмент», «Менеджмент організацій автомобільного транспорту» та в дипломному проектуванні. Результати дослідження представлені у вигляді методичних рекомендацій із системного доопрацювання стратегії автотранспортних підприємств.

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійно виконаною, завершеною роботою. Опубліковані одноосібно наукові праці містять ті положення, висновки й пропозиції, які сформульовані автором і відображають його внесок у дослідження проблеми. Особистий внесок автора в роботах, що опубліковані у співавторстві: [2] – запропоновано методичні основи визначення меж стадій життєвого циклу окремих видів бізнесу АТП; [5] – вдосконалено методичний підхід до оцінки синергізму набору окремих видів бізнесу АТП; [6] – запропоновано два варіанти реалізації процесу системного доопрацювання стратегії, вибір одного з яких залежить від наявності у АТП можливостей залучення додаткових ресурсів;

[8] – розроблено методичні рекомендації із системного доопрацювання стратегії автотранспортних підприємств.

Апробація результатів дисертації. Основні результати дисертації підтверджуються експериментальною перевіркою на таких науково-практичних конференціях: II Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих учених і студентів «Проблеми економіки, управління та розвитку підприємств в сучасних умовах» (Харків, 2008 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні технології менеджменту: проблеми теорії та практики» (Харків, 2008 р.); 5-й Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Ключові проблеми сучасної науки» (Софія, 2009 р.); міжвузівській науково-практичній конференції «Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку України» (Сімферополь, 2009 р.); 5-й Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Новини наукової думки-2009» (Прага, 2009 р.); наукових конференціях професорсько-викладацького складу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (2008-2009 рр.).

Публікації. За темою дисертації опубліковано 12 наукових робіт, у тому числі 7 статей в наукових виданнях, затверджених ВАК України як фахові з економіки, 1 брошуру, 4 тези доповідей на науково-практичних конференціях. Загальний обсяг публікацій складає 5,68 ум.-друк. арк., з них особисто автору належить 4,75 ум.-друк. арк.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ансофф И. Стратегическое управление / Игорь Ансофф. – М.: Экономика, 1989. – 319 с.
2. Володькіна М.В. Стратегічний менеджмент: [навч. посіб.] / Володькіна М.В. - Знання-Прес, 2002. - 149 с. (Высшее образование XXI века).
3. Экономическая стратегия фирмы: [учеб. пособ. / научн. ред. А.П. Градов]. – 4-е изд., перераб. – СПб.: Специальная литература, 2003. – 959 с.
4. Люкшинов А.Н. Стратегический менеджмент: [учеб. пособ. для вузов] / Люкшинов А.Н. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. - 375 с.
5. Мазур И.И. Эффективный менеджмент: [учеб. пособ. для вузов] / Мазур И.И., Шапиро В.Д., Ольдегордте Н.Г. – М.: Высшая школа, 2003. – 555 с.: ил.
6. Стратегический менеджмент / [науч. ред. А.Н. Петров]. – СПб.: Питер, 2008. – 496 с.: ил. (Серия «Учебник для вузов»).
7. Попов С.А. Стратегический менеджмент: Видение – важнее, чем знание: [учеб. пособ.] / Попов С.А. – М.: Дело, 2003. – 352 с.
8. Смирнов Н.Н. Стратегический менеджмент / Смирнов Н.Н. – СПб.: Питер, 2002. – 128 с.
9. Хмиль Т.М. Стратегический менеджмент: [учеб. пособ.] / Хмиль Т.М., Василик С.К., Шмимарева Л.О. - 2-е изд. - Х.: ИД «ИНЖЕК», 2006. - 136 с.
10. Мізюк Б.М. Основи стратегічного управління: [підручник] / Мізюк Б.М. - Львів: Магнолія 2006, 2009.- 544 с.

11. Томпсон А.А. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: [учеб. для вузов] / А.А. Томпсон, А.Дж. Стрикленд; пер. с англ. под ред. Л.Г.Зайцева, М.И. Соколовой. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с.
12. Богатирьова Л.Д. Стратегічний менеджмент: [навч. посіб.] / Богатирьова Л.Д. – Одеса: ОНАЗ, 2004. – 148 с.
13. Брінь П.В. стратегічний менеджмент: [конспект лекцій] / Брінь П.В. – Харків: НТУ «ХП», 2007. – 92 с.
14. Панов А.И. Стратегический менеджмент: [учеб. пособ. для вузов] / А.И. Панов, И.О. Коробейников. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. – 285 с. (Серия «Профессиональный ученик: Менеджмент»).
15. Подольчак Н.Ю. Стратегічний менеджмент: [навч.-метод. посіб.] / Подольчак Н.Ю. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2006. – 224 с.
16. Менеджмент организации: [учеб. пособ. / научн. ред. Румянцева З.П. и др.]. – М.: ИНФРА-М, 1995. – 432 с.
17. Турусин Ю.Д. Стратегический менеджмент: [учеб. пособ.] / Турусин Ю.Д., Ляпина С.Ю., Шаламова Н.Г. - М.: ИНФРА-М, 2003. - 232 с.
18. Горемыкин В.А. Стратегия развития предприятия: [учеб. пособ.] / В.А. Горемыкин, Н.В. Несторова. – 2-е изд., испр. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К^о», 2004. – 594 с.
19. Стратегічне управління: [підручник / авт. тексту О.М. Тищенко, Т.М. Хміль, С.В. Василик, Т.М. Чечетова-Терашвілі, О.В. Евенко]. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2009. – 280 с.
20. Мартиненко М.М. Стратегічний менеджмент: [підручник] / М.М. Мартиненко, І.А. Ігнатієва. - К.: Каравела, 2006. - 320 с.
21. Афанасьєв М.В. Стратегія підприємства: [навч.-метод. посіб.] / М.В. Афанасьєв, Г.О. Селезньова. - Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2007. - 272 с.

22. Василенко В.О. Стратегічне управління підприємством: [навч. посіб.] / В.О. Василенко, Т.І. Ткаченко. - Вид. 2-ге, виправл. і доп. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 400 с.

23. Селезньова Г.О. Стратегія підприємства: [навч. посіб.] / Селезньова Г.О. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. – 240 с.

24. Словарь иностранных слов [научн. ред. Н.В. Лехин, Ф.Н. Петров]. - 13-е изд., стереотип. - М.: Рус. яз., 1996. - 608 с.

25. Шинкаренко В.Г. Управление конкурентоспособностью предприятия / В.Г. Шинкаренко, А.С. Бондаренко. - Харьков: ХНАДУ, 2003. - 186 с.

26. Ожегов С.И. Словарь русского языка: Ок. 57000 слов / [научн. ред. чл.-корр. АН СССР Н.Ю. Шведова]. - 20-е изд., стереотип. М.: Русс. яз., 1998. - 750 с.

27. Коробейников О.П. Стратегическое поведение: от разработки до реализации / О.П. Коробейников, В.Ю. Колесов, А.А. Трифилова // Менеджмент в России и за рубежом, 2003. - №3. – С. 88-129.

28. Баринов В.А. Стратегический менеджмент: [учебник] / Баринов В.А., Харченко В.Л. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 237 с.

29. Борисов В.Г. Стратегическое управление: содержание, процесс, алгоритм: [учеб. - метод. пособ.] / Борисов В.Г. – Харьков: НТУ «ХПИ», 2006. – 56 с.

30. Веснин В.Р. Стратегическое управление: [учебник] / Веснин В.Р. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2004. – 328 с.

31. Гордієнко П.Л. Стратегічний аналіз: [навч. посіб.] / Гордієнко П.Л. – К.: Алеута, 2006. – 404 с.

32. Ефремов В.С. Стратегическое планирование в бизнес-системах / Ефремов В.С. – М.: Издательство «Финпресс», 2001. – 240 с.

33. Шифрин М.Б. Стратегический менеджмент / Шифрин М.Б. – СПб.: Питер, 2006. – 240 с.: ил. – (Серия «Краткий курс»).

34. Силаков А.В. Выбор структуры товарного портфеля предприятия

на основе анализа его сбалансированности / А.В. Силаков, Н.С. Иващенко // Маркетинг в России и за рубежом, 2004. - № 6 (44). – С. 71-87.

35. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга: [пер. с нем.] / Хан Д. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 800 с.: ил.

36. Зуб А.Т. Стратегический менеджмент: Теория и практика: [учеб. пособ. для вузов] / Зуб А.Т. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Аспект Пресс, 2004. – 415 с.

37. Маркова В.Д. Стратегический менеджмент: [курс лекций] / В.Д. Маркова, С.А. Кузнецова. – М.: ИНФРА-М; Новосибирск: Сибирское соглашение, 2004. – 288 с.

38. Осовська Г.В. Стратегічний менеджмент: [навч. посіб.] / Осовська Г.В., Фіщук О.Л., Жалінська І.В. – К.: Кондор, 2003. – 196 с.

39. Пастухова В.В. Стратегічне управління підприємством: філософія, політика, ефективність: [монографія] / Пастухова В.В. – К.: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2002. – 302 с.

40. Шеховцева Л.С. О некоторых понятиях стратегического управления / Л.С. Шеховцева // Менеджмент в России и за рубежом, 2002. - №6. – С. 34-40.

41. Стратегия предприятия и стратегический менеджмент: [учеб. пособ. / авт. текста Соболев Ю.В., Дикань В.Л., Дейнека А.Г., Позднякова А.]. – Х.: ООО «Олант», 2002. – 416 с.

42. Калашян А.Н. Структурные модели бизнеса: DFD-технологии / А.Н. Калашян, Г.Н. Калянов. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 256 с.

43. Мазур И.И. Реструктуризация предприятий и компаний: [учеб. пособ. для вузов] / И.И. Мазур, В.Д. Шапиро. – М.: ЗАО «Изд-во «Экономика», 2001. – 456 с.

44. Малаева Т. Определение жизненного цикла предприятия / Татьяна Малаева // Бизнес-информ, 2002. - № 3-4. – С. 79-82.

45. Кузин Б. Методы и модели управления фирмой / Кузин Б., Юрьев В., Шахдинаров Г. – СПб: Питер, 2001. – 432 с.: ил. – (Серия «Учебники для

вузов»).

46. Міночкіна О.М. Методика створення статистичних моделей життєвих циклів підприємств / О.М. Міночкіна // Проблеми науки, 2005. - № 4. – С. 23-27.

47. Любушин Н.П. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия: [учеб. пособ. для вузов] / Любушин Н.П., Лещева В.Б., Дьякова В.Г. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 471 с.

48. Шембель Ю.С. Оценка стадии жизненного цикла предприятия / Ю.С. Шембель // Економіка: проблеми теорії та практики. Міжвузівський збірник наукових праць. Випуск 96. – Дніпропетровськ: Наука і освіта. – 2001. – С. 39-44.

49. Шембель Ю.С. Прогнозування кризового стану підприємства й обґрунтування комплексу заходів антикризового управління: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / Ю.С. Шембель. – Д., 2002. – 19 с.

50. Костина Г.П. Управление ассортиментом производимой продукции и его превентивное планирование с использованием методологии комплексного подхода и аналитического моделирования / Г.П. Костина, М.М. Башмакова // Менеджмент в России и за рубежом, 2003. - № 6. – С. 39-50.

51. Ситницький М.В. Управління стратегічною гнучкістю підприємств машинобудівної галузі України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / М.В.Ситницький. – К., 2009. – 19 с.

52. Балан В. Методичне забезпечення оцінки стратегічної гнучкості вітчизняних підприємств / В. Балан, М. Ситницький // Конкуренція. Вісник антимонопольного комітету України, 2008. - № 2. – С. 23 – 31.

53. Ситницький М.В. Оцінювання рівня синергізму на підприємстві з використанням логіко-лінгвістичних моделей теорії нечітких множин / М.В. Ситницький // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво,

2005. - № 2. – С. 156-160.

54. Шинкаренко В.Г. Формирование стратегии развития автотранспортного предприятия: [монография] / В.Г. Шинкаренко, О.П. Левченко. – Харьков: ХНАДУ, 2009. – 166 с.

55. Шинкаренко В.Г. Формирование стратегии развития автотранспортного предприятия / В.Г. Шинкаренко, О.П. Левченко // Экономика транспортного комплекса: Збірник наукових праць. – Харків: ХНАДУ. – 2004. – Вип. 7. – С. 88-100.

56. Тридед А.Н. Оценка конкурентного статуса предприятия / А.Н. Тридед // Управління розвитком, 2002. - № 2. – С. 119-125.

57. Жуков Г.А. Конкурентоспроможність продукції та конкурентний статус підприємства / Г.А. Жуков // Регіональні перспективи, 2000. - № 1 (8). – С. 85-87.

58. Федорова В.А. Сущность системной доработки стратегии предприятия / В.А. Федорова // Экономика транспортного комплекса: зб. наук. праць. – Вип.14. Харків: ХНАДУ. – 2009. – С. 58-71.

59. Федорова В.А. Алгоритм системной доработки стратегии предприятия по Ансоффу И. / В.А. Федорова // Экономика транспортного комплекса. зб. наук. праць. – Вип.12. Харків: ХНАДУ. – 2008. – С. 36-43.

60. Шинкаренко В.Г. Процесс системной доработки стратегии АТП / В.Г. Шинкаренко, В.А. Федорова // Экономика: проблемы теории та практики: зб. наук. праць. – Выпуск 254: В 6 т. – Т.І. Дніпропетровськ: ДНУ, 2009. – С. 179-189.

61. Место системной доработки в процессе анализа стратегических альтернатив и выбора стратегии развития предприятия: materiály V mezinárodní vědecko praktická konference [”Zprávy vědecke ideje”], (Praha, 27.10 – 05.11.2009) – Díl 2. Ekonomické vědy: Praha. Publishing House “Education and Science” s.r.o. – 80 stran.

62. Міночка О. Механізм управління життєвим циклом підприємства та його моделювання / О. Міночка, А. Беліченко // Вісник Тернопільського державного економічного університету, 2006. – Вип. 4. – С. 84-91.
63. Песоцкая Е.В. Маркетинг услуг / Песоцкая Е.В. – СПб.: Издательство «Питер», 2000. – 160 с.: ил.- (Серия «Краткий курс»).
64. Герасимчук В.Г. Маркетинг: теорія та практика: [навч. посіб.] / Герасимчук В.Г. – К.: Вища школа. – 1994. – 327 с.
65. Гаркавенко С.С. Маркетинг: [підручник] / Гаркавенко С.С. – Київ: Лібра, 2002. – 712 с.
66. Маркетинг: [учеб. пособ. / научн. ред. д.э.н. Камаренко В.И. и др.] – Симферополь: Таврида, 2000. – 251 с.
67. Котлер Ф. Основы маркетинга: [пер. с англ.] / Филипп Котлер. – М.: «Бизнес-книга», «ИМА-Кросс. Плюс», 2004. – 702 с.
68. Юровский Д. Цена и жизненный цикл товара / Дмитрий Юровский // Современный бухгалтер. – 2004. - № 13. – С. 27-32.
69. Шканова О.М. Маркетинг послуг: [навч. посіб.] / Шканова О.М. – К.: Кондор, 2003. – 304 с.
70. Голубков Е.П. Маркетинг: выбор лучшего решения / Е.П. Голубков, Е.Н. Голубков, В.Д. Северин. – М.: Экономика, 1993. – 222 с.
71. Маркетинг / [научн. ред. проф. Уткин Э.А.] – М.: Издательство ЭКМОС, 2003. – 320 с.
72. Акулич И.. Формирование ценности клиента / И. Акулич, Л. Штеффен // Маркетинг в России и за рубежом, 2007. - № 3 (59). – С. 76-83.
73. Шинкаренко В.Г. Маркетинг: [навч. посіб.] / Шинкаренко В.Г., Дмитрієв І.А., Криворучко О.М. – Харків: ХНАДУ, 2002. – 307 с.
74. Модели управления в рыночной экономике: [сб. научн. тр. / научн. ред. Ю.Г. Лысенко]. – Донецк: Дон НУ, Том 1, 2004. – Вып.7. – 342 с.
75. Блайт Дж. Основы маркетинга: [пер. со 2-го англ. изд.] / Блайт Дж. – К.: Знання – Прес, 2003. – 493 с.

76. Маркетинг [підруч. для вищих навч. закл. / наук. ред. О.М. Азарян]. – К.: НМЦВО МОіН України, НВФ «Студцентр», 2003. – 400 с.

77. Словарь синонимов русского языка. В 2 т. Т.2 / [авт.-состав. Алекторова П.Л. и др.] – Л.: «Наука», 1971. – 856 с.

78. Зуб А.Т. Системный стратегический менеджмент: методология и практика / Зуб А.Т., Локтионов М.В. – М.: Генезис, 2001. – 752 с.: ил.

79. Тренев Н.Н. Стратегическое управление: [учеб. пособ. для вузов] / Тренев Н.Н. – М.: «Издательство ПРИОР», 2002. – 288 с.

80. Шинкаренко В.Г. Теорія статистики: [навч. посіб.] / Шинкаренко В.Г. – Харків: ХНАДУ, 2005. – 168 с.

81. Карасев А.И. Теория вероятностей и математическая статистика: [учеб. для экон. спец. вузов]. – 4-е изд. / Карасев А.И. – М: Статистика, 1979. – 279 с.

82. Шинкаренко В.Г. Разработка норм труда водителей при перевозке массовых навалочных грузов / В.Г. Шинкаренко, И.В. Малова // Исследование проблем транспортных систем ХГАДТУ. – 1996. – С. 61-64.

83. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия / Игорь Ансофф; пер. с англ. под ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб: Издательство «Питер», 1999. – 416 с.

84. Katsuhiko Shimizu. Strategic flexibility: Organizational preparedness to reverse ineffective strategic decisions [Електронний ресурс] / Katsuhiko Shimizu and Michael A. Hitt – Режим доступу до статті:

[http://faculty.business.utsa.edu/kshimizu/Publication/Preparedness\(AME2004\).pdf](http://faculty.business.utsa.edu/kshimizu/Publication/Preparedness(AME2004).pdf)

.

85. E.D. Adamides. Modularity and strategic flexibility: a cognitive and dynamic perspective [Електронний ресурс] / E.D. Adamides, Y. Stamboulis and N. Pomonis - Режим доступу до статті:

<http://www.systemdynamics.org/conferences/2005/proceed/papers/ADAMI311.pdf>

.

86. Ситницький М.В. Теоретичні аспекти стратегічної гнучкості

вітчизняних підприємств / М.В. Ситницький // Науково-технічна інформація, 2006. - № 2. – С. 31-35.

87. Ситницький М.В. Відмінності стратегічної гнучкості та конкурентоспроможності підприємства / М.В. Ситницький // Формування ринкових відносин в Україні, 2007. - № 9 (76). – С. 12-16.

88. Зайцев Л.Г. Стратегический менеджмент: [учебник] / Л.Г. Зайцев, М.И. Соколова. – М.: Экономистъ, 2002. – 416 с.

89. Шинкаренко В.Г. Обґрунтування стратегічних змін при реалізації стратегії підприємства / В.Г. Шинкаренко, О.П. Левченко // Економіка транспортного комплексу: зб. наук. праць. – Вип.11. Харків: ХНАДУ. – 2007. – С. 48-56.

90. Буй Т. Аналіз стратегічних зон господарювання та ефект синергізму / Тетяна Буй // Управленческий учет и бюджетирование, 2008. - № 9 - С. 30-36.

91. Толковый словарь русского языка: В 4т. Т1 / [научн. ред. проф. Д. Ушаков]. – М.: ТЕРРА, 1996. – 824 с.

92. Словарь современных экономических и правовых терминов [Авт.-сост. В.А. Шимов, А.Н. Тур, Стах и др.; под ред. В.Н. Шилова и Каменкова]. – Мн.: Амалфея, 2002. – 816 с.

93. Дмитриев И.А. Экономика предприятий автомобильного транспорта: [учеб. пособ.] / И.А. Дмитриев, О.М. Жарова. – Харьков: ХНАДУ, 2004. – 184 с.

94. Галушка З.І. Стратегічний менеджмент: [навч.-метод. посіб.] / З.І. Галушка, І.Ф. Комарницький. – Чернівці: Рута, 2006. – 248 с.

95. Круглова Н.Ю. Стратегический менеджмент: [учеб. для вузов] / Н.Ю. Круглова, М.И. Круглов. - М.: Издательство РДЛ, 2003. – 464 с.

96. Назаренко В.О. Стратегія підприємства: [навч. посіб. для студ. вищ. фармац. навч. закл.] / Назаренко В.О. – Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2003. – 144 с.

97. Попов В.Н. Системный анализ в менеджменте: учебное пособие / В.Н. Попов, В.С. Касьянов, И.П. Савченко; [под ред. д-ра экон. наук, проф. В.Н. Попова]. – М.: КНОРУС, 2007. – 304 с.

98. Ситницький М.В. Особливості впливу маркетингового потенціалу на стратегічну гнучкість підприємства / М.В. Ситницький // Науково-технічна інформація. – 2007. - № 2. – С. 26-30.

99. Ситницький М.В. Вплив іноваційного потенціалу на стратегічну гнучкість підприємства / М.В. Ситницький // Статистика України. – 2007. - № 1. – С. 43-47.

100. Андрейчиков А.В. Анализ, синтез, планирование решений в экономике/ А.В. Андрейчиков, О.Н. Андрейчикова – М.: Финансы и статистика, 2002. – 368 с.: ил.

101. Борисов А.Н. Принятие решений на основе нечетких моделей: Примеры использования / Борисов А.Н., Крумберг О.А., Федоров И.П. – Рига: Зинатне, 1990. – 184 с.

102. Заде Л. Понятие лингвистической переменной и его применение к принятию приближенных решений / Заде Л.; [пер. с англ.] – М.: Мир, 1976. – 148 с.

103. Горшовська О.В. Стратегічне управління підприємством на синергічних засадах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. экон. наук: спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / О.В. Горшовська. – Л., 2002. – 21 с.

104. Кредісов А.И. История учений менеджмента / Кредісов А.И. - К.: ВИРА-Р, 2000. – 335 с.

105. Князевич А.О. Синергія та синергетика в менеджменті / А.О. Князевич // Вісник національного університету водного господарства та природокористування. Серія: Економіка, 2007. - Вип.1 (37). - С. 40-45.

106. Философский энциклопедический словарь/ [ред.-сост. Е.Ф. Голубский, Г.В. Кораблева, В.А. Лугченко]. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 576 с.

107. Большая советская энциклопедия в [30 томах] / [Гл. ред. Прохоров

А.М.]. – 3-е изд. – Т. 23. – М.: «Советская энциклопедия», 1976. – 418 с.

108. Оберемчук В.Ф. Стратегія підприємства: [короткий курс лекцій] / Оберемчук В.Ф. – К.: МАУП, 2000. – 128 с.

109. Стратегія підприємства: [підручник] / Ю.Б. Іванов, О.М. Тищенко, Т.М. Чечетова-Терашвілі, О.В. Євченко. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2009. – 560 с.

110. Мізюк Б.М. Стратегічне управління: [підручник] / Мізюк Б.М. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Львів: Магнолія плюс, 2006. – 392 с.

111. Кемпбел Э. Стратегический синергизм: [2-е изд.] / Кемпбел Э., Саммерс Ланч К. - СПб.: Питер, 2004. – 416 с.

112. Клівець П.Г. Стратегія підприємства: [навч. посіб.] / Клівець П.Г. – К.: Академвидав, 2007. – 320 с.

113. Саєнко М.Г. Стратегія підприємства: [навч. посіб.] / Саєнко М.Г. – Тернопіль: Економічна думка, 2007. – 352 с.

114. Криворучко О.М. Менеджмент якості на підприємствах автомобільного транспорту: теорія, методологія, практика: [монографія] / Оксана Миколаївна Криворучко. – Харків: ХНАДУ, 2006. – 404 с.

115. Коломієць О.В. Встановлення потенційних переваг від синергії / О.В. Коломієць // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Проблеми економіки та управління, 2001. - № 425. – С. 352 – 357.

116. Скоч А.В. Синергетический эффект кластерообразующих инвестиций: методы количественной и качественной оценки / А.В. Скоч // Менеджмент в России и за рубежом, 2008. - № 3. – С. 23-30.

117. Саати Т. Принятие решений. Метод анализа иерархий / Саати Т.; пер. с англ. – М.: «Радио и связь», 1993. – 320 с.

118. Шинкаренко В.Г. Определение границ стадий жизненного цикла отдельных видов бизнеса АТП / В.Г. Шинкаренко, В.А. Федорова // Розвиток методів управління та господарювання на транспорті. Збірник наукових праць. – Вип. 29. – Одеса: ОНМУ, 2008. – С. 193-202.

119. Определение стадий жизненного цикла отдельных видов бизнеса предприятия: матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та студентів [«Проблеми економіки, управління та розвитку підприємств в сучасних умовах»], (Харків, 12-13 березня, 2008 р., частина 3) / Харк. держ. техн. ун-т будівництва та архітектури. – Х.: ХДТУБА. – 2008. – С. 55-56.

120. Обоснование показателей стратегической гибкости АТП: матеріали міжвузівської науково-практичної конференції [«Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку України»], (Сімферополь, 15 квітня 2009 р.) / Кримський інститут бізнесу [та ін.] – Т.IV. – Сімферополь: ЦРОНІ, 2009. – С. 52-53 – [в VII томах].

121. Федорова В.А. Оценка уровня стратегической гибкости АТП / В.А. Федорова // Економіка транспортного комплексу: зб. наук. праць. – Вип.13. Харків: ХНАДУ. – 2009. – С. 109-120.

122. Использование элементов теории нечетких множеств для оценки стратегической гибкости АТП: матеріали за 5-а міжнародна научна практична конференція [„Основните проблеми на съвременната наук”], (София, 17-25 април 2009) / Том 4. Икономики. София. „ял ГРАД-БГ” ООД, 2009. – С. 40-43.

123. Федорова В.А. Классификация типов синергизма между отдельными видами бизнеса в АТП / В.А. Федорова // Управління розвитком: зб. наук. статей [Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні технології менеджменту: проблеми теорії та практики», секція 3 «Стратегічний розвиток підприємств»].– №19. Харків: ХНЕУ, 2008. – С. 170-172.

124. Шинкаренко В.Г. Оценка уровня синергизма между отдельными видами бизнеса АТП / В.Г. Шинкаренко, В.А. Федорова // Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. – Випуск 249: В 6 т. – Т.III. Дніпропетровськ: ДНУ, 2009. – С. 666-673.

125. Юдицкий С.А. Сценарный подход к моделированию поведения бизнес-систем / Юдицкий С.А. – М.: СИНТЕГ, 2001. – 112 с. – (Серия «Управление организационными системами»).

126. Пушкарь А.И. Системный анализ: [учеб. пособ. для спец. 8.050114 всех форм обуч.] / А.И. Пушкарь, А.С. Евсеев. – Харьков: изд. ХНЭУ, 2006. – 92 с. (Русск. яз.).

127. Системный анализ и принятие решений: словарь-справочник: [учеб. пособ. для вузов / научн. ред. В.Н. Волкова и др.]. – М.: Высш. шк., 2004. – 616 с.: ил.

128. Пригожин А.И. Методы развития организаций / Пригожин А.И. – М.: МЦФЭР, 2003. – 864 с. – (Приложение к журналу «Консультант», 9-2003).

129. Криворучко О.Н. Моделирование процесса мотивации качества в организации / О.Н. Криворучко // Економіка транспортного комплексу: зб. наук. праць. – Вип.9. Харків: ХНАДУ. – 2005. – С. 53-62.

130. Ситник В.Ф. Імітаційне моделювання: [навч. посіб.] / Ситник В.Ф., Огиенко Н.С. – К.: КНЕУ, 1998. – 232 с.

131. Варфоломеев В.И. Алгоритмическое моделирование элементов экономических систем: [практикум] / Варфоломеев В.И. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 208 с.

132. Лысенко Ю.Г. Имитационное моделирование экономических систем: [учеб. пособ.; изд. 1-е] / Ю.Г. Лысенко, Н.В. Овечко, В.Н. Кравченко, Д.В. Беленко. – Донецк: ООО «Юго-Восток, Лтд», 2007. – 287 с.

133. Серая О.В. Имитационное моделирование: [учеб. - метод. пособ.] / Серая О.В. – Харьков: НТУ «ХПИ», 2003. – 80 с.

134. Архангельский А.Я. Программирование в Delphi 7 / Архангельский А.Я. – М.: ООО «Бином-Пресс», 2005. – 1152 с.: ил.

135. Галисеев Г.В. Компоненты в Delphi 7 / Галисеев В.Г. – М.: Вильямс: Диалектика, 2004. – 620 с.: ил.

136. Горечко Р.Р. Delphi. Основи програмування: [навч. посіб.] / Р.Р. Горечко, Н.О. Горечко. – Львів: УАД, 2007. – 136 с.: іл.

137. Фаронов В.В. Турбо Паскаль 7.0. Практика програмування: [учеб. пособ.] / В.В. Фаронов. – М.: ОМД Групп, 2003. – 415 с.

138. Климова Л.М. Delphi 7. Основы программирования. Решение типовых задач: [самоучитель] / Климова Л.М. – М.: Кудиц – Образ, 2004. – 479 с.: ил.

139. Фокін А.Г. Основи програмування в середовищі Delphi [Текст]: [навч. посіб.] / А.Г. Фокін, М.В. Брус. – Краматорськ: ДАМА, 2009. – 215 с.: іл.

140. Шинкаренко В.Г. Методические рекомендации по системной доработке стратегии предприятия / В.Г. Шинкаренко, В.А. Федорова. – Харьков: ХНАДУ, 2009. – 44 с. – (Препринт / Харьк. нац. авт.-дор. ун-т; ХНАДУ 2009-10).

141. Омелянович О.Р. Модель управління рекламною діяльністю підприємства / О.Р. Омелянович, Д.В. Тимошенко // Управління проектами, системний аналіз і логістика: наук. журнал. – Вип.3. – К.: НТУ. – 2006. – С. 272-276.